

В. О. Марчук
студ. V курсу
спеціальність «Правознавство»
Науковий керівник: к.ю.н., доц. А. В. Смітюх

ЩОДО МОМЕНТУ ВИНИКНЕННЯ ПРАВ УЧАСНИКА У ПОКУПЦЯ ЧАСТКИ У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ ТОВ

Право власності на частку у статутному капіталі не є тотожним сукупності корпоративних прав щодо товариства, які впливають із самої частки, тому можна говорити про два різних правових статуси особи – як власника частки і як учасника ТОВ.

Отже, постає питання, з якого моменту особа, яка набула частку у статутному капіталі ТОВ за договором купівлі-продажу може вважатися його учасником? Дане питання не врегульоване законодавством, а у правовій доктрині з цього приводу висловлюються протилежні думки.

Як вказує А.Смітюх, правовий статус особи, яка вже є власником частки, але ще не стала учасником товариства є аномальним, оскільки особи, які набули майнову участь в господарському товаристві повинні мати також і права щодо самого товариства, отже, правовий статус власника частки у статутному капіталі і правовий статус учасника товариства, незважаючи на відмінність їх правових природ, нерозривно пов'язані, одночасно виникають і одночасно припиняються та не існують один без одного: власник частки завжди є учасником товариства і навпаки [1, с. 117].

Натомість В.Кравчук наполягає на тому, що особа може бути власником (співвласником) частки, але не мати права участі в товаристві [2, с. 14].

На думку І.Краєвського особа, яка придбала корпоративні права, стає учасником ТОВ з моменту вчинення правочину [3, с. 204].

Нарешті, О. Просянюк зазначає, що право на частку, яка відчужується за договором, переходить до третьої особи з моменту, вказаного в договорі, а якщо договір такого моменту не встановлює, то відповідно право переходить з моменту передання такого права, а при нотаріальному посвідченні такого договору – з моменту його нотаріального посвідчення [4, с. 93].

Аналіз Постанов Пленуму Вищого господарського суду України та Верховного Суду України з даного питання демонструє відмінність їх правових позицій.

У п. 2.6 Постанови Пленуму Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, що вини-

кають з корпоративних правовідносин» від 25.02.2016 № 4 вказано, що право участі у ТОВ є особистим немайновим правом, а отже, автоматичного набуття статусу учасника товариства у зв'язку з набуттям третьою особою права власності на частку в статутному капіталі не відбувається. Згідно п. 2.6 зазначеної Постанови набуття права власності на частку в статутному капіталі надає третій особі право на вступ до ТОВ. Право безпосередньої участі у ТОВ третя особа набуває тільки з моменту вступу до товариства, що має бути підтверджено відповідним рішенням загальних зборів учасників товариства [5]. Тобто, особа, яка, наприклад, за договором купівлі-продажу придбаває частку в статутному капіталі ТОВ не має прав учасника доки загальні збори учасників товариства не приймуть рішення про прийняття її до складу учасників ТОВ.

Натомість абз.3 п.31 Постанови Верховного Суду України від 24.10.2008 №13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів», визначає, що особа, яка придбала частку в статутному капіталі ТОВ чи ТДВ, здійснює права та виконує обов'язки учасника товариства з моменту набуття права власності на частку в статутному капіталі [6].

Все це, на наш погляд, вимагає розв'язання питання щодо моменту виникнення у покупця частки у статутному капіталі прав учасника відповідного товариства шляхом внесення до законодавства України змін, а за відсутності таких змін, вважаємо правильною позицію Верховного Суду України, а також А.Смітюха, відповідно до якої власник частки у статутному капіталі ТОВ завжди є учасником товариства і навпаки.

Проте варто зазначити, що така позиція стосується лише ситуацій, коли частка набувається на підставі договору. Питання щодо спадкоємця фізичної особи або правонаступника юридичної особи – учасника товариства регулюється законом окремо.

Список використаної літератури

1. Смітюх А. В. Участник хозяйственного общества и собственник доли в уставном (складочном) капитале как идеальная совокупность правовых статусов [Текст] / А. В. Смітюх // *Leges et Viata.* – 2015. – №6/2. – С.115-118.
2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах [Текст]: автореферат дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 «Цивільне право, сімейне право, цивільний процес, міжнародне приватне право» / В. М. Кравчук. – Х., 2010. – 38 с.
3. Краєвський І. П. Правовий статус засновника та учасника товариства з обмеженою відповідальністю [Текст] / І. П. Краєвський // *Вісник Львівського університету. Сер.: Юридична.* – 2013. – Вип. 58. – С. 203-210.

4. Просянюк О. Деякі проблеми передання права на частку в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю [Текст] / О. Просянюк // Вісник Академії адвокатури України. – 2013. – Число 1. – С. 90-94.
5. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин [Електронний ресурс]: Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 25.02.2016 № 4. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
6. Про практику розгляду судами корпоративних спорів [Електронний ресурс]: Постанова Пленуму Верховного суду України від 24.10.2008. №13. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.

І. О. Миколенко

студ. II курсу

спеціальність «Правознавство»

Науковий керівник: ст. викл. Р. В. Стойловський

РЕФОРМА ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ВЧЕНОГО

Проблеми «професійності» вчених та «етики» наукової діяльності можна поділити на три групи: 1) суперечливість науки, адже наближаючись до істини кожен науковець не позбавлений помилок та оман; 2) кожен учень повинен бути, з одного боку, лояльним до свого вчителя (наукового керівника), який щедро поділився з ним своїми знаннями та заохотив до наукової діяльності, а, з другого боку, повинен вміти критично аналізувати думки свого «наставника», 3) вчений повинен відмовитись від наукових досліджень та досягнень, якщо вони є шкідливими для суспільства [1, с. 212-213]. В межах науки адміністративного права ці питання майже не розглядаються і вважаються предметом дослідження інших наук. Але розгляд проблем науки адміністративного права саме через призму проблем, які породжені суб'єктивними чинниками, є не тільки корисним для розуміння тих процесів, що відбуваються у даній науці, а й в цілому для реформи вищої освіти.

Відомий філософ К. Поппер свого часу сформулював дванадцять принципів професійної етики вченого [2]. Але хочемо звернути увагу лише на ті принципи, які є актуальними сьогодні в умовах реформування вищої освіти.

Більшість принципів професійної етики вченого, які запропонував К. Поппер, пов'язані з помилками в науці та шляхами їх мінімізації:

– «кожен вчений може помилятися і за ним слід визнати право на помилку»;